

TOIMINTASUUNNITELMA 2026

Kehittämiskeskus Opinkirjo ry



SISÄLLYS

KEHITTÄMISKESKUS OPINKIRJO	2
MISSIO	2
ARVOT	2
STRATEGISTEN TOIMIEMME KOHTEENA VUOSINA 2026–2030	2
VUODEN 2026 KESKEISET TAVOITTEET	3
1. VAIKUTTAMINEN TULEVAISUUDEN KASVUYHTEISÖITÄ KOSKEVAAN KOULUTUS- JA NUORISOPOLIITTISEEN KESKUSTELUUN	4
JUVENILITAS-FOORUMI	4
2. KOULUJEN JA OPPILAITOSTEN KASVUYHTEISÖT VAHVISTUVAT	6
KOULU- JA OPPILAITOSNUORISOTYÖN OSAAMISKESKUS NUOSKA	6
OMAOPPILASKUNTA	10
HYMY-TOIMINTA / HYMY-TODISTE	13
3. NUORTEN LUONTEVA DEMOKRATIA, OSALLISUUS JA TOIMIJUUS	15
NUORTEN PARLAMENTTI	15
AMMATTILLISTEN OPPILAITOSTEN DEMOKRATIAKASVATUKSEN TUKEMINEN - AMIDEMO	18
KOULUDEMOKRATIAN KÄSIKIRJA JA DEMOKRATIA-KORTTIPAKKA	20
TRAILBLAZERS CAMP: KANSAINVÄLINEN TIEDE- JA STARTUP -LEIRIKOULU LUKIOIKÄISILLE	22
VIHREÄT KAUPUNGIT: KAUPUNKIEKOLOGIAN OPPIMISKOKONAISUUS	25
4. TOIVOA LUOVA JOHTAJUUS JA KASVATTAJUUS ILON JA MERKITYKSELLISYYDEN LÄHTEINÄ	27
VUOROVAIKUTUKSEN JOHTAMINEN	27
NUORI OPETTAJA JA MUUT KOULUTUKSET	28
HELLI JUURIASI -TOIMINTAMALLIKOULUTUS MONIKULTTUURISEEN KOULUUN	29
5. OPINKIRJON VERKKOSIVUSTOT, UUDET JULKAISUT, SOSIAALINEN MEDIA JA MESSUT	32
6. HALLINTO	34

KEHITTÄMISKESKUS OPINKIRJO

Opinkirjo on 11 suomalaisen nuorisotyön, ehkäisevän päihdetyön ja koulutusalan järjestön muodostama nuorisotyön palvelujärjestö. Toiminnallaan se kehittää suomalaista yhteiskuntaa, lisää nuorisotyön tunnettuutta oman sektorialueensa ulkopuolella ja vahvistaa nuorisotyöllisten menetelmien käyttöä. Toiminnallamme kehitämme erityisesti yhdenvertaisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia ja tapoja ja siten lisäämme koettua hyvinvointia ja vahvaa demokratiaa nuorten ikäluokassa. Toimintamme tavoittaa miljoona henkilöä.

Vuoden 2026 aikana tarkennetaan Opinkirjon visio vuoteen 2035.

MISSIO

Opinkirjo tukee lapsia ja nuoria oppimisen yhteisöissä löytämään perustan hyvään elämään, joka on mielekäs ja merkityksellinen. Korostamme lasten ja nuorten yhdenvertaisten oikeuksien toteutumista ja korostamme oikeutta iloon ja hyvinvointiin.

ARVOT

- Ihmisyys – Kunnioitamme ihmisyyttä ja ihmisarvoa, tunnustamme ihmisen vastuun osana luontoa. Sivistyksen, vuorovaikutuksen ja empatian avulla voimme elää valoisamman huomisen.
- Dialogisuus – Ymmärrämme, että suotuista kehitys edellyttää moniäänistä dialogia.
- Merkityksellisyys – Pyrimme luomaan maailmaa, jossa jokainen kokee itsensä ja tekonsa merkityksellisinä.

STRATEGISTEN TOIMIEMME KOHTEENA VUOSINA 2026–2030

1. Koulujen ja oppilaitosten kasvuyhteisöt,
2. Nuorten luonteva demokratia, osallisuus ja toimijuus sekä
3. Toivoa luova johtajuus ja kasvattajuus ilon ja merkityksellisyyden lähteinä.

VUODEN 2026 KESKEISET TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1:

1. Vaikutamme tulevaisuuden kasvuyhteisöistä käytävään koulutus- ja nuorisopoliittiseen keskusteluun.

- Aloitetaan valmistautuminen eduskuntavaalivaikuttamiseen: kohteena puolueiden vaaliohjelmat, tavoitteena koulunuorisotyön roolin vahvistaminen.

2. Selkiytämme koulujen ja oppilaitosten arjessa mukana olevien lasten, nuorten, huoltajien ja kasvun ammattilaisten rooleja ja tehtäviä:

- koulu- ja oppilaitosnuorisotyön tehtävät suhteessa muihin koulujen hyvinvointityön osa-alueisiin;
- yhteisöllisen opiskeluhuollon sisällöt ja synergiat koulujen hyvinvointityössä

Strateginen tavoite 2:

Edustuksellisen demokratian sisällöt tulevat lähelle jokaista peruskoulua käyvää nuorta.

- Nuorten parlamentti –toiminta osallistaa kaikki osallistuvien koulujen oppilaat.
- Nuorten vuoropuhelu kansanedustajien kanssa valtavirtaistuu toimintatapana peruskouluissa.

Strateginen tavoite 3:

Vahvistetaan alueilla nuorten kanssa toimivien kasvattajien osaamista, ennen kaikkea nuorilähtöistä, optimistista tulevaisuutta ja osallisuutta tukevaa toimintatapaa

- Vuorovaikutuksen johtaminen –valmennukset, Nuori Opettaja –koulutukset, koulunuorisotyöntekijöiden rooli kouluyhteisöissä, oppilaskuntatoiminnan ohjaajien osaamisen kehittäminen.

1. VAIKUTTAMINEN TULEVAISUUDEN KASVUYHTEISÖITÄ KOSKEVAAN KOULUTUS- JA NUORISOPOLIITTISEEN KESKUSTELUUN

Opinkirjo varautuu alkavaan vaikuttamiseen liittyen seuraavan hallituskauden painopisteisiin koulutus- ja nuorisopolitiikassa.

Tärkeimmät tavoitteet liittyvät peruskoulun tulevaisuustyön visiosta nousevien toimenpiteiden viemisessä politiikka-asiakirjoihin sekä koulu- ja oppilaitosnuorisotyön vakiinnuttaminen osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteita. Työtä tehdään verkostotyönä ja kahdenvälisen vaikuttamisen sekä Juvenilitas-foorumin kautta.

PALVELU/HANKE	JUVENILITAS-FOORUMI
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätason päätavoite	Juvenilitas on dialoginen asiantuntija- ja päättäjäfoorumi, jonka tavoitteena on saada osallistujat dialogiseen keskusteluun ajankohtaisista lasten ja nuorten hyvinvointia ja oppimista koskevista teemoista. Foorumilla vaikutetaan proaktiivisesti poliittiseen päätöksentekoon sen luoman yhteisen kannanoton pohjalta kulloinkin erikseen sovittavin toimenpitein. Foorumin osallistujat kutsutaan. Siihen voi kuulua julkisesti jaettava puheenvuoro-osuus.
Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	Foorumi 2026 pyrkii vaikuttamaan puolueiden vaaliohjelmiin ja tuleviin eduskuntavaaleihin. Keskeinen tavoite päätetään syksyn 2025 foorumin jälkeen.
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	Foorumi järjestetään yhdessä jonkin eduskunnan valiokunnan kanssa, todennäköisesti tulevaisuusvaliokunnan kanssa. Näin tavoitetaan poliitikkoja mukaan keskusteluun.
Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	Valittuun teemaan liittyvät <ul style="list-style-type: none">- keskeiset virkamiehet valituista ministeriöistä, THL:stä ja OPH:sta- asiantuntijat teemaan liittyvistä järjestöistä- kutsuttavat tutkijat eri tutkimusaloilta
Toimintavuoden seurantamittarit ja niiden hyödyntäminen	<ul style="list-style-type: none">- Osallistujapalaute, kerätään tapahtumassa Palaute kertoo siitä, onnistuiko tapahtuma luomaan sellaista luottamusta osallistujien välille, että kohtaaminen syveni ja kyettiin luomaan konsensusta vaikeiden teemojen käsittelyyn- Kannanotto: seurataan sen vaikutuksia vaaliohjelmiin Kannanotto kertoo siitä, että osallistujajoukko kykeni löytämään yhteisen mission, jota edistää valitussa teemassa.

	Vaikutukset ja näkyminen vaaliohjelmissa kertoo siitä, kuinka aktiivisesti osallistujat ovat omissa verkostoissaan vieneet yhteistä sanomaa eteenpäin.
Toimintavuoden tulostavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistujat kokivat keskustelun arvokkaaksi ja ilmapiirin luottamukselliseksi ja toiveikkaaksi. - Kannanoton sisältöjä näkyy viiden puolueen vaaliohjelmissa.
Toimintavuoden alueellinen toiminta	Uusimaa
YLEISARVOSANA (1–5)	4/5
Miten toiminta edistää nuorisotyötä toimintavuonna?	Jos teemaksi valitaan nuorisotyö, se edistyy
Edistääkö toiminta ekologisesti kestäväää kehitystä toimintavuonna?	Jos teemaksi valitaan ekologinen kestävyys, se edistyy
Edistääkö toiminta yhdenvertaisuutta ja eri sukupuolten tasa-arvoa?	Jos teema liittyy yhdenvertaisuuteen ja sukupuolten tasa-arvoon, se edistyy
Edistääkö toiminta toimintavuonna nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa?	Opinkirjon ja muiden järjestäjien organisaatioissa on nuoria, jotka osallistuvat tapahtuman järjestämiseen. He saavat tässä kokemuksen tavasta, jolla yhteiskunnalliseen päätöksentekoon voidaan vaikuttaa dialogin kautta.
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	Lapsiasiavaltuutettu, Juvenia, aluehallintovirastojen seuraaja

2. KOULUJEN JA OPPILAITOSTEN KASVUYHTEISÖT VAHVISTUVAT

PALVELU/HANKE	KOULU- JA OPPILAITOSNUORISOTYÖN OSAAMISKESKUS NUOSKA
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätason päätavoite	<p>OKM:n nuorisoalan osaamiskeskus, jonka tehtävänä on koulu- ja oppilaitosnuorisotyön vahvistaminen ja kehittäminen. Opinkirjo toimii osatoteuttajana.</p> <p>Opinkirjon roolina osaamiskeskuksessa on edistää koulu- ja oppilaitosnuorisotyön vakiintumista kiinteäksi osaksi kaikkien peruskoulujen ja toisen asteen oppilaitosten hyvinvointityötä, erityisesti osana yhteisöllistä opiskeluhuoltoa. Tavoitteena on koulunuorisotyön vakiinnuttaminen osaksi koulujen toimintaa niin, ettei työ perustu ensisijaisesti hankerahoitukseen.</p> <p>Osana osaamiskeskusta Opinkirjo tavoittelee koulunuorisotyön laadun parantamista ja työn toteutumista alueellisesti yhdenvertaisella tavalla. Koulunuorisotyö on tutkitusti merkittävä tekijä nuorten kokemuksessa tulla kohdatuksi ja kuulluksi koulu yhteisössä. Se tarjoaa opetushenkilöstölle arvokkaan kasvatuskumppanin ja vahvistaa koulujen kykyä edistää oppilaiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.</p>
Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	<p>Tuetaan koulunuorisotyön valtakunnallista jäsentymistä ja tunnistamista osana koulujen kasvattajayhteisöjen toimintaa julkaisemalla suomen- ja ruotsinkielinen koulu- ja oppilaitosnuorisotyön määritelmä ja keskeinen sanasto.</p> <p>Luodaan yhteiskehittäjäkuntien sekä pilottikuntien kanssa yhteistyössä toimintamalli, joka tukee koulu- ja oppilaitosnuorisotyön rakenteiden, tehtävien ja tavoitteiden määrittelyä sekä sisällyttämistä opetus- ja opiskeluhuoltosuunnitelmiin.</p> <p>Vahvistetaan koulu- ja oppilaitosnuorisotyön asemaa järjestämällä valtakunnalliset <i>koulu- ja oppilaitosnuorisotyön päivät</i>, jotka kokoavat yhteen alan toimijat jakamaan hyviä käytäntöjä, verkostoitumaan ja kehittämään työmuotoa yhdessä.</p> <p>Kartoitetaan koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kentällä toimivien tuen tarpeita ja mahdollisuuksia luoda valtakunnallinen tukisivusto ja uutiskirje koulunuorisotyöntekijöille, jonka avulla tavoitetaan heidät jatkossa tiedostusta, koulutusta ja yhteistyötä varten.</p>

	<p>Huolehditaan proaktiivisesta vaikuttamisesta koulunuorisotyön kirjaamiseksi osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteita seuraavalla hallituskaudella yhdessä Opinkirjon jäsenten ja muiden kumppanien kanssa.</p>
<p>Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten</p>	<p>Julkaistaan koulu- ja oppilaitosnuorisotyön määritelmä ja sanasto ja levitetään tietoa valtakunnallisissa tapahtumissa (Educa, OpiOulu, Uusi koulu XIV–seminaari, Nuori 2026 –tapahtumat).</p> <p>Pilotoidaan koulunuorisotyön rakenteita koskevaa laatuohjetta ja sen käyttöönottoa kahdessa yhteiskehittäjäkunnassa ja kymmenessä pilottikunnassa järjestämällä työpajoja kuntien nuoriso-, opetus- ja opiskeluhoitopalveluiden johdon kanssa.</p> <p>Luodaan pysyväksi toimintatavaksi koulu- ja oppilaitosnuorisotyön roolin ja sisällön vakiinnuttamiseksi vuosittain toistuvat <i>koulu- ja oppilaitosnuorisotyön päivät</i>. Järjestetään ensimmäinen tapahtuma kaikkien kuntien koulunuorisotyöntekijöille syksyllä 2026.</p> <p>Järjestetään Educa 2026 -tapahtumassa Hyvinvoiva koulu yhteisö -paneelikeskustelu.</p> <p>Tehdään tarvekartoitus ja toteutetaan kysely ja/tai haastatteluita koulunuorisotyöntekijöille sekä heidän esihenkilöilleen. Tarvekartoituksen avulla tunnistetaan koulunuorisotyön keskeiset tuen tarpeet ja kehittämisen kohdat.</p> <p>Tuotetaan koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kirjajulkaisu, joka täydentää koulu- ja oppilaitosnuorisotyön tietopohjaa ja jota voidaan hyödyntää oppimateriaalina nuoriso- ja kasvatustieteen koulutuksissa.</p> <p>Osallistutaan aktiivisesti koulu- ja oppilaitosnuorisotyön sekä keskeisten sidosryhmien (esim. sivistysjohtajat, rehtorit, aluehallintovirasto) verkostoihin ja viedään niissä johdonmukaisesti esiin tarvetta kirjata koulunuorisotyö osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteita. Tuodaan esille kehittämistyön tuloksia, hyviä käytäntöjä ja kuntien kokemuksia perusteluksi OPS-kirjaukselle.</p> <p>Huolehditaan hankkeen päättämisestä ja raportoinnista, sekä tuotetaan toimenpidesuositus teeman jatkamiseksi hankekauden jälkeen opetus- ja kulttuuriministeriölle.</p>

Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	<p>Kahden yhteiskehittäjäkunnan ja kymmenen pilottikunnan nuoriso- ja opetuspalveluiden johto, opiskeluhoitopalveluiden johto.</p> <p>Rehtorit, vähintään yksi rehtori/maakunta. Rehtorit ovat keskeinen kohderyhmä koulu- ja oppilaitosnuorisotyön asemaa vahvistettaessa.</p> <p>Opettajat, opetusalan valtakunnallisissa tapahtumissa (Educassa ja OpiOulu) tavoitetaan 3 000 opettajaa.</p> <p>Nuorisotyöllisesti toimivat ammattilaiset koulun kasvatusyhteisöissä (kunta, järjestöt, seurakunta), joita tavoitetaan valtakunnallisissa tapahtumissa ja alueellisissa verkostoissa sekä työpajoissa vähintään 200.</p>
Toimintavuoden seurantamittarit ja niiden hyödyntäminen	<p>Laatuohjeen pilotointiin osallistuneiden kuntien määrä. Mittari osoittaa pilotoinnin laajuuden ja sen, miten monenlaisissa kunnissa ohjetta testataan. Laaja pilotointi tuottaa monipuolista tietoa ohjeen toimivuudesta ja vahvistaa sen valtakunnallista levittämistä.</p> <p>Yhteiskehittäjäkunnissa ja pilottikunnissa järjestettyjen työpajojen ja työpajoihin osallistuneiden määrä ja osallistujien antama palaute työpajojen hyödyllisyydestä. Työpajojen ja työpajoihin osallistuneiden määrä kertoo sitoutuneisuudesta sekä miten tarpeelliseksi työpajat koetaan. Palautteen avulla saadaan tietoa siitä, mitä asioita pitää vielä kehittää ja mikä koetaan erityisen hyödyllisiksi.</p> <p>Valtakunnallisissa alan tapahtumissa (esim. Educa, OpiOulu, Nuori 2026, Uusi koulu XIV, Pro Rexi), alueellisissa verkostoissa sekä työpajoissa tavoitettujen opetus- ja nuorisoalan toimijoiden määrä. Tämän mittarin avulla pystytään arvioimaan sitä, miten laajasti alan toimijoita on onnistuttu tavoittamaan ja vahvistamaan kentän yhteistä ymmärrystä koulu- ja oppilaitosnuorisotyöstä.</p> <p>Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön määritelmä ja sanasto on julkaistu (suomeksi ja ruotsiksi) osana koulu- ja oppilaitosnuorisotyön julkaisua. Julkaisun latausmäärät kuvaavat kiinnostusta ja käyttöä. Jalkautustilaisuudet puolestaan mittaavat levittämistä ja käytännön juurruttamista.</p> <p>Educa 2026 -tapahtumassa paneelikeskustelun toteuttaminen sekä paneelikeskustelusta tehtyjen somejulkaisujen määrä ja medianäkyvyys. Paneelikeskustelu lisää näkyvyyttä laajalle yleisölle. Some- ja medianäkyvyys puolestaan kuvaavat, kuinka paljon keskustelu ja teemat leviävät tapahtuman ulkopuolelle ja millainen yhteiskunnallinen huomio koulu- ja oppilaitosnuorisotyöhön kohdistuu.</p>

Toimintavuoden tulostavoitteet	<p>Yhteiskehittäjä- sekä pilottikunnissa järjestettäviin työpajoihin osallistuneista vähintään 80 % antaa palautteeksi, että työpaja on tukenut heidän työtään ja lisännyt yhteistä ymmärrystä koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittämisestä.</p> <p>Laatuohjeen pilotoinnissa syntyy toimintamallin luonnos, jota voidaan levittää valtakunnallisesti.</p> <p>Valtakunnallisille koulu- ja oppilaitosnuorisotyön päiville osallistuu 150 ammattilaista eri puolilta Suomea (kunnat, järjestöt, seurakunta) ja 80 % kokee tapahtuman lisänneen osaamista ja verkostoja.</p> <p>Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kirjajulkaisua ladataan vähintään 250 kertaa vuoden 2026 loppuun mennessä.</p> <p>Osaamiskeskustoimikauden päättyessä on selkeä tiekartta ja toimenpidesuositus koulu- ja oppilaitosnuorisotyön jatkokehittämiselle seuraavalla hallituskaudella.</p>
Toimintavuoden alueellinen toiminta	<p>Yhteiskehittäjäkuntina Mikkeli (Etelä-Savo) sekä Kirkkonummi (Uusimaa).</p> <p>10 pilottikuntaa, jotka valitaan ottaen huomioon maantieteellinen sijainti, kuntien koko, sekä erilaiset hallinnolliset rakenteet. Valittavista kunnista 1–2 tulee olemaan ruotsinkielisiä/ kaksikielisiä kuntia.</p>
YLEISARVOSANA (1–5)	<p>4/5</p>
Miten toiminta edistää nuorisotyötä toimintavuonna?	<p>Toiminnalla vahvistetaan koulu- ja oppilaitosnuorisotyön mahdollisuuksia toimia vaikuttavasti nuorten hyvän elämän edistämiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön määritelmän ja laatuohjeen jalkauttamisen avulla vahvistetaan ymmärrystä nuorisotyön roolista ja tehtäväkuvasta osana koulujen kasvattajayhteisöjä.</p> <p>Ensimmäistä kertaa järjestettävien <i>koulu- ja oppilaitosnuorisotyön päivien</i> myötä vahvistetaan työmuodon asemaa ja luodaan pysyvä toimintatapa, joka mahdollistaa työmuodon kehittämisen ja vakiinnuttamisen myös tulevana vuosina.</p>
Miten selvitetään toimintaan osallistuvien / kohderyhmän tarpeita?	<p>Vuoden aikana vahvistetaan ymmärrystä koulu- ja oppilaitosympäristöjen yhteisöllisen tuen tarpeista koulunuorisotyön, opiskeluhuollon ja oppilaitosyhteistyön näkökulmista. Selvitetään mahdollisuuksia hakea rahoitusta yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishankkeeseen, joka perustuisi kohderyhmän tarpeisiin ja eri toimijatahojen yhteistyöhön. Tarpeiden kartoituksessa hyödynnetään olemassa olevaa tutkimus- ja</p>

	arviointitietoa sekä kerätään kentältä ajankohtaista kokemustietoa yhteistyössä alueellisten ja paikallisten toimijoiden kanssa.
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	Yhteiskehittäjäkunnat ja pilottikunnat (Mikkelin kaupunki ja Kirkkonummen kunta) Lupa- ja valvontavirastot (Nuoriso- ja opetustoimen edustajat ja alueelliset nuorisotyön koordinaattorit) Hyvinvointialueet (Etelä-Savon hyvinvointialue ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, pilottikuntien hyvinvointialueet)

PALVELU/HANKE	OMAOPPILASKUNTA
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätasen päätavoite	Oppilaskuntatoiminnan ytimenä on vaikuttaminen koulu yhteisön kehittämiseen sekä mahdollistaa oppilaiden äänen kuuluminen heitä koskevissa asioissa. Toiminnan ohjaavat opettajat ovat avainasemassa laadukkaan ja vaikuttavan toiminnan toteutumisessa. Koulujen osallisuus- ja demokratiakasvatustoiminnat vahvistavat lasten ja nuorten kokemusta mahdollisuudesta vaikuttaa omaan yhteisöön, toiminnot ovat avoimia kaikille yhteisöön kuuluville lapsille. Oppilaskuntatoiminta tukee kouluhyvinvointia ja laajaa osallisuustoimintaa koulussa. Oppilaan näkökulmasta toiminta vahvistaa yhteisöön kuulumisen tunnetta. Opinkirjon ylläpitämä www.omaoppilaskunta.fi-sivusto on oppilaskunnan ohjaajille suunnattu tukipalvelu.
Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	Oppilaskuntien ohjaavien opettajien vertaistuen edistäminen. Oppilaskuntien ohjaavien opettajien demokratiakasvatustaitojen (esimerkiksi dialogitaitojen) vahvistaminen.
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	Oppilaskunnat ja osallisuus -Facebook-ryhmän toimintaa aktivoidaan: Julkaistaan kerran kuussa ohjaamista tukeva julkaisu. Oppilaskuntatoiminnan ohjaajien verkostoituminen: Luodaan verkostoitumishaaste LinkedInissä.

	Järjestetään webinaari nuorten demokratiataitojen kehittämiseksi yhdessä Nuorten Suomen kanssa. Ohjaajia koulutetaan käyttämään Skidialogia osana ohjaustyötä.
Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	Oppilaskuntatoiminnan ohjaavat opettajat. Noin 3 000 ohjaajasta tavoitetaan kolmasosa.
Toimintavuoden seurantamittarit ja niiden hyödyntäminen	Oppilaskunnat ja osallisuus -Facebook -ryhmän toiminnan aktivoinnin onnistumista seurataan julkaisujen kokonais kattavuudella. Tästä voidaan päätellä kiinnostavuutta. Oppilaskuntatoiminnan ohjaajien verkostoituminen LinkedInissä seurataan haasteeseen osallistuvien määrällä. Mikäli haaste onnistuu, jatketaan ryhmän kokoamista tällä alustalla ja laajennetaan siten henkilöitä, joiden tiedämme olevan kiinnostuneita toiminnan kehittämiseksi. Webinaariin osallistujamäärä mittaa ohjelman kiinnostavuutta.
Toimintavuoden tulostavoitteet	Oppilaskunnat ja osallisuus -Facebook-ryhmän toiminnan aktivointi tapahtuu julkaisemalla kaksi kertaa lukukaudessa julkaisujen sarja, jossa on 3–5 vinkkiä ohjaamiseen eri näkökulmista kuten kielitietoisuus, saavutettavuus ja toiminnan kehittäminen. Julkaisujen kokonais kattavuus on 12 000 katselua. Katseluista voidaan päätellä kiinnostuksesta kehittämistä kohtaan. Oppilaskuntatoiminnan ohjaajia kannustetaan verkostoitumaan ja jakamaan kokemuksia. Verkostoon osallistuu 50 ohjaajaa. Verkostosta saadaan tietoa toiminnan kehittämiseksi kiinnostuneista henkilöistä. Webinaariin osallistuu 70 henkilöä. Laadullisena tuloksena on ohjaajien demokratiataitojen kehittyminen, kun ovat osallistuneet webinaariin. Vinkit ja verkostoituminen kehittää ohjaajien oppilaskuntien ohjaamisen taitoa.
Toimintavuoden alueellinen toiminta	Kaikki maakunnat pl. Ahvenanmaa. Maakunnat saadaan selville Google Analytics -analyysityökalulla.
YLEISARVOSANA (1–5)	4/5

Miten toiminta edistää nuorisotyötä toimintavuonna?	Toiminta vahvistaa nuorten kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen ja toimimaan yhteiseksi hyväksi.
Miten selvitetään toimintaan osallistuvien / kohderyhmän tarpeita?	Ohjaajien tarpeita selvitetään sosiaalisen median kautta. Nuorten tarpeista keskustellaan Opinkirjon aloiteryhmän nuorten kanssa. Tarpeet pyritään huomiomaan välittömästi suuntaamalla toimintaa vastaamaan tarpeisiin.
Edistetäänkö toiminnan saavutettavuutta toimintavuonna?	Ohjaajien tueksi julkaistaan viittomia ja kuvia, jotta myös tällaista tukea tarvitsevat nuoret voivat osallistua toimintaan.
Edistääkö toiminta yhdenvertaisuutta ja eri sukupuolten tasa-arvoa?	Tukikuvat ja viittomat edistävät nuorten yhdenvertaisuutta osallistua koulunsa osallisuustoimintaan.
Osallistetaanko nuoria toiminnan päätöksentekoon toimintavuonna?	Viittomat toteutetaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.
Edistääkö toiminta toimintavuonna nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa?	Nuorten taidot toimia demokraattisesti vahvistuvat, kun ohjaavat opettajat vahvistavat taitoaan demokratiakasvatuksen toteuttamisessa.
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	Suomen lukiolaisten liitto, Nuva, HUMAK/viittomakielen koulutus, Valteri, Nuorten Suomi

PALVELU/HANKE	HYMY-TOIMINTA / HYMY-TODISTE
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätason päätavoite	<p>Hymy-toiminta tukee kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää kasvatustyötä ja palkitsee lapsia toiset huomioonottavasta ja avuliaasta, empaattisesta toiminnasta. Lapset saavat itse ratkaista, kenelle haluavat antaa tunnustusta hyvästä kaveruudesta.</p> <p>Hymy-toiminta on yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa tukevaa kasvatusta.</p>
Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	<p>Kaikkiin Hymy-toimintaan liittyviin veistoksiin, joita lapsille ja nuorille jaetaan, liittyy digitaalinen todiste, jolla henkilö voi pysyvästi ja loppuikänsä todistaa saaneensa veistoksen tunnustuksena sosiaalisista taidoistaan.</p> <p>Vuosi 2026 on ensimmäinen täysi toimintavuosi, jonka aikana digitaaliset todisteet ovat käytössä. Tavoitteena on pystyä viestimään uudistuksesta veistoksen saajille.</p>
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	<p>Uudistetaan oppilaitoksille toimitettava viestintämateriaali ja painotetaan digitaalisen todisteen merkitystä lasten tulevaisuuden näkökulmasta.</p> <p>Toteutetaan viestintää Suomen Vanhempainliiton kautta, jotta huoltajat ymmärtävät auttaa ja tukea lapsia todisteen rekisteröinnissä.</p>
Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	Hymy-veistosten saajat ja heidän huoltajansa
Toimintavuoden seurantamittarit ja niiden hyödyntäminen	Rekisteröityjen todisteiden osuus jaetuista veistoksista. Mittarilla voidaan seurata, kuinka hyvin/huonosti digitaalisen todisteen arvo on ymmärretty.
Toimintavuoden tulostavoitteet	Kolmannes veistoksen saajista on rekisteröinyt todisteen.
Toimintavuoden alueellinen toiminta	Kaikki maakunnat pl. Ahvenanmaa

YLEISARVOSANA (1-5)	3/5
Miten selvitetään toimintaan osallistuvien / kohderyhmän tarpeita?	Opinkirjo haastattelee Hymy-todisteen saaneita nuoria vuonna 2026. Haastattelussa kerätään palautetta todisteesta ja kartoitetaan tapoja, jolla nuoret hyötyisivät nykyistä enemmän todisteesta.
Edistääkö toiminta ekologisesti kestävää kehitystä toimintavuonna?	Uusi todiste vähentää paperisten tai muiden fyysisten todistusten arvoa. Siirtyminen digitaalisiin todistuksiin vähentää materiaalin tarvetta ja logistiikkaa.
Edistääkö toiminta toimintavuonna nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa?	Uusi Hymy-todiste uudistaa merkittäväällä tavalla nuorten mahdollisuuksia muunkin osaamisensa todentamiseen kuin koulutodistusten. Todistusten ohella on tärkeää, että nuori voi osoittaa kyvykkyytensä ja osaamisensa erilaisille yhteisöille, joiden osana hän haluaa toimia. Hymy-todiste on ensimmäisiä suomalaisia mikrokredentiaaleja, joilla henkilö voi halutessaan aina osoittaa omaa pätevyyttään. Näin Hymy-todisteen saaneiden nuorten toimijuus vahvistuu yhteiskunnassa paikoissa, joissa he itse haluavat sen osoittaa.
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	Suomen Vanhempainliitto, veistoksia tilaavat koulut

3. NUORTEN LUONTEVA DEMOKRATIA, OSALLISUUS JA TOIMIJUUS

PALVELU/HANKE	NUORTEN PARLAMENTTI
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätason päätavoite	<p>Tavoitteena on</p> <ul style="list-style-type: none"> - auttaa nuoria pääsemään vuorovaikutukseen päättäjien ja lainsäätäjien kanssa ja tulla heidän kuulemakseen - kehittää yhteiskunnallista kasvatusta siten, että sen teemat ovat aidosti lähtöisin nuorten kiinnostuksen kohteista ja tärkeinä pitämistä yhteiskunnallisista aiheista - luoda pysyviä paikkoja, toimintoja ja rakenteita, joissa nuoret tulevat kuulluiksi ja voivat vaikuttaa. <p>Nuorten parlamentin täysistunto järjestetään joka toinen vuosi. Istunnon kohderyhmä on 9.-luokkalaiset. Tapahtumaan toimitetut kysymykset ovat peruskoulun päättävien tuottamia näkemyksiä ajankohtaisista yhteiskunnallisista teemoista. Istuntojen välillä nuorille järjestetään tapaamisia päättäjien kanssa, kuten esim. tapaamisia eduskuntaryhmien ja valiokuntien kanssa.</p>
Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	<p>Kehittää Nuorten parlamenttiin liittyvää koulussa tapahtuvaa toimintaa kaikkia koulun oppilaita osallistavaksi.</p> <p>Kehittää Nuorten parlamentin istuntopäivää ja sen osia nuorten kuulemistilaisuudeksi.</p> <p>Lisätä nuorten ja poliittisten päättäjien kohtaamisia.</p>
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	<p>Kouluja varten luodaan yksi kouluissa istuntopäivänä toteutettava ohjelmasisältö, jonka voi toteuttaa joko PopUp-koulupäivänä tai monialaisena oppimiskokonaisuutena.</p> <p>Ohjelmasisällöstä ja toteuttamismahdollisuuksista viestitään Nuorten parlamentin istuntopäivään osallistuville kouluille sekä muille kouluille.</p> <p>Valiokuntien (5–7 kpl) ja nuorten keskusteluun valmistetaan materiaali. Toteutetaan nuorille tarkoitettu webinaari.</p> <p>Vuonna 2025 järjestetyn digiraadin kannanoton luovuttaminen kansanedustajille istuntopäivän aikana.</p> <p>Järjestään etävaalipiiritapaamisia (7–9 kpl).</p>

Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	Perusopetuksen yläluokkien opettajia, joita tavoitetaan 150. Nuorten parlamentissa mukana olevien koulujen (150) oppilaat.
Toimintavuoden seurantamittarit ja niiden hyödyntäminen	<p>Laadullisena mittarina Nuorten parlamenttiin osallistuville toimitettava arviointikysely. Kyselyn tuloksista voidaan päätellä, millaisia vaikutuksia toimintaan osallistumisella on ollut. Mittarin avulla voidaan havaita kehittämiskohteita tuotettaviin materiaaleihin ja tapahtumiin liittyen.</p> <p>Määrällisenä mittarina käytetään tapahtumien luku- ja osallistujamäärää. Tästä voidaan päätellä, miten laajasti koulut ovat osallistaneet nuoria toimintaan mukaan.</p> <p>Viestinnän onnistumista mitataan mediaosumilla, julkaistuilla blogeilla ja sosiaalisen median julkaisuilla. Mittari kertoo yleisestä kiinnostuksesta.</p> <p>Yhteistyötä ja kehittämistä mittaroidaan työryhmien kokoontumisilla ja niihin osallistuvien henkilöiden lukumäärillä. Tapahtumia suunnittelevat ja toteuttavat työryhmät arvioivat toimintaa itse. Arvioinnin perusteella tapahtumien toteuttamista kehitetään jatkuvasti.</p>
Toimintavuoden tulostavoitteet	<p>Laadullinen tulostavoite on osallistujien osalta se, että toiminta koetaan mielekkääksi ja siihen oltaisiin valmiita osallistumaan uudelleen. Työryhmien osalta tavoitteena on onnistunut yhteistyö ja kehittämiskohteiden löytäminen.</p> <p>PopUp-tapahtuman ohjelma on tuotettu.</p> <p>Koulun tasolla Nuorten parlamenttiin osallistuu 45 000 (300 nuorta/koulu) nuorta. Nämä oppilaat osallistuvat kouluissaan kaksi kertaa demokratiakasvatusta tukeviin tapahtumiin eli yhteensä 90 000.</p> <p>Etävaalipiiritapaamisiin osallistuu 50 koulua, 1 000 nuorta, 18 kansanedustajaa ja 68 muita aikuisia.</p> <p>Digiraadin kannanoton luovuttamisella tavoitetaan 350 nuorta, 80 kansanedustajaa, 10 ministeriä ja 180 muita aikuisia.</p> <p>Työryhmien kokoontumisia on 15. Osallistujia 150, joista nuoria 30.</p>

	Mediaosumia on 12 miljoonaa, blogeja 7, sosiaalisen median julkaisuja 6 kpl. Sosiaalisen median julkaisuilla on yhteensä 6 000 katselua.
Toimintavuoden alueellinen toiminta	Toimintaa on kaikissa maakunnissa, myös Ahvenanmaalla.
YLEISARVOSANA (1-5)	4/5
Miten toiminta edistää nuorisotyötä toimintavuonna?	Toiminta tukee nuorten osallisuutta yhteiskuntaan. Toiminta kannustaa nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen ja osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan. Toiminta tuo esille nuorille tärkeitä teemoja poliittisille päätöksentekijöille ja vahvistaa nuorten ja päätöksentekijöiden ymmärrystä ja vuorovaikutusta.
Miten selvitetään toimintaan osallistuvien / kohderyhmän tarpeita?	Toiminnan arviointikysely ohjaa tulevan toiminnan painopisteitä. Toimintavuoden aikana järjestetään yksi webinaari osallistujille, jossa saamme myös tietoa heidän tarpeistaan. Osallistujat ilmoittavat tarvitsemansa erityisentuen tarpeensa, kuten viittomakielen tulkit, lomakkeella. Tarvittava tuki järjestetään.
Edistääkö toiminta yhdenvertaisuutta ja eri sukupuolten tasa-arvoa?	Koulun tasoinen toiminta lisää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten välistä tasa-arvoa, kun kaikki nuoret saavat kokemuksen vaikuttamisesta. Tuotettava ohjelma koko koulun osallistamiseksi huomio yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä.
Osallistetaanko nuoria toiminnan päätöksentekoon toimintavuonna?	Digiraadin kannanotto viimeistellään yhdessä nuorten kanssa ja toimitetaan sovitulla tavalla kansanedustajille. Nuoria on mukana työryhmissä suunnittelemassa, arvioimassa ja toteuttamassa hanketta.
Edistääkö toiminta toimintavuonna nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa?	Ymmärrys yhteiskunnan toimintatavoista ja vaikuttamisen keinoista auttaa nuorta ilmaisemaan mielipiteitään ja osallistumaan päätöksentekoon omassa lähiympäristössä. Nuoret oppivat edistämään tärkeiksi kokemiaan asioita. Nuoret oppivat yhdessä tekemistä, yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumista ja mielipiteiden vaihtamista. Nuoret oppivat asiapitoisten tekstien tulkintaa ja tällaisten tekstien tuottamista.

Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	Eduskunta, Lapsistrategia-yksikkö, Yleisradio, Hesän Nuorten ääni -toimitus, Erätauko-säätiö, osallistuvat koulut
---	---

PALVELU/HANKE	AMMATTILLISTEN OPPILAITOSTEN DEMOKRATIAKASVATUKSEN TUKEMINEN - AMIDEMO
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätason päätavoite	Ammatillinen koulutus jää usein syrjään puhuttaessa yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta sekä toteutettaessa tilaisuuksia ja tapahtumia toisen asteen opiskelijoille. Ammatillisessa koulutuksessa yhteiskunnallisen kasvatuksen osuus on vähäinen. Toteutettavat Amidemo-tapahtumat kohdennetaan ammatillisille opiskelijoille. Tavoitteena on lisätä ammatillisten oppilaitosten yhteiskunnallista kasvatusta sekä luoda ammatillisille opiskelijoille tilaisuuksia vaikuttaa ja kohdata päättäjiä.
Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vahvistaa ammatillisten opiskelijoiden tietoisuutta vaikuttamisen kanavista ja oikeuksistaan. 2. Tukea tapahtumiin osallistuvien opiskelijoiden vaikuttamisvalmiuksia ja rohkeutta tuoda esiin omia näkemyksiään.
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	Järjestetään kolme alueellista Amidemo-tapahtumaa. Ohjelmassa on toiminnallisia tehtäviä nuorten oikeuksista vaikuttaa ja erilaisista vaikuttamisen kanavista. Ryhmätehtävät ja ryhmien tuotosten esittely antavat osallistujille myönteisen kokemuksen omien näkemysten esittämisestä. Tilaisuudet suunnitellaan yhdessä nuorten ja oppilaitosten kanssa. Ohjelmassa on mukana paikallisia päättäjiä, oppilaitoksen johtoa ja alueen kansanedustajia.
Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	Kolmen ammatillisen oppilaitoksen opiskelijat ja näiden oppilaitosten johto, yhteisten aineiden opettajat.
Toimintavuoden seurantamittarit ja niiden hyödyntäminen	Tapahtumiin osallistuvien henkilöiden lukumäärä. Lukumäärä kuvastaa kiinnostusta. Arviointipalautte. Arviointipalautteella kerätään tietoa osallistujien kokemuksesta omien taitojen vahvistumisesta ja tietojen laajentumisesta. Palautetta kootaan myös suunnitteluvaiheessa suullisesti ja arvioidaan tämän

	<p>perusteella, vahvistuuko oppilaitoksen toimintakulttuuri opiskelijälähtöisemmäksi. Oppilaitoksesta osallistuneita (johtoa ja opettajia) havainnoidaan verkostoitumisen selvittämiseksi.</p> <p>Palaute kuvaa tapahtuman onnistumista ja sen pohjalta voidaan etsiä kehittämiskohteita.</p>
Toimintavuoden tulostavoitteet	Tapahtumiin osallistuu yhteensä noin 250 opiskelijaa, 20 opettajaa ja 10 poliittista päättäjää sekä 20 fasilitaattoria eli yhteensä noin 300 henkilöä.
Toimintavuoden alueellinen toiminta	Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa ja Varsinais-Suomi
YLEISARVOSANA (1–5)	3,5/5
Miten toiminta edistää nuorisotyötä toimintavuonna?	Toiminnalla vahvistetaan nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa sekä lisätään oppilaitosjohdon tietoisuutta nuorten halukkuudesta osallistua yhteisönsä kehittämiseen ja valtakunnalliseen yhteiskunnalliseen keskusteluun.
Miten selvitetään toimintaan osallistuvien / kohderyhmän tarpeita?	Tapahtumien ohjelmat suunnitellaan yhdessä nuorten ja ammatillisten oppilaitosten opettajien kanssa. Samalla kartoitetaan osallistujien tarpeita tilaisuuteen liittyen.
Edistääkö toiminta yhdenvertaisuutta ja eri sukupuolten tasa-arvoa?	Demokratiakasvatuksen ulottaminen myös ammatillisten oppilaitosten opiskelijoille edistää yhdenvertaisuutta. Osallistujia rekrytoitaessa viestiä kohdennetaan opiskelijakunnille ja pyydetään ohjaavia opettajia huomioimaan esimerkiksi etniset ryhmät tasapuolisesti.
Osallistetaanko nuoria toiminnan päätöksentekoon toimintavuonna?	Ohjelma suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Edistääkö toiminta toimintavuonna nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa?	<p>Ymmärrys yhteiskunnan toimintatavoista ja vaikuttamisen keinoista auttaa nuorta ilmaisemaan mielipiteitään ja osallistumaan päätöksentekoon esimerkiksi opiskelijakunnassa. Nuoret oppivat edistämään tärkeitä kokemiaan asioita.</p> <p>Osallistujissa on mukana myös äänioikeutettuja ja kohtaamiset päättäjien kanssa tukevat nuorten kiinnostusta äänestää tulevilla vaaleilla.</p> <p>Nuoret oppivat keskustelemaan yhteiskunnallisista teemoista vertaistensa kanssa. Nuoret saavat kokemuksen yhteiskunnallisesta keskustelusta päättäjien kanssa ja saavat kokemuksen vaikuttamisesta.</p>
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	<p>Eduskunta, kolme ammatillista oppilaitosta, SAKKI, Osku ry</p>

PALVELU/HANKE	KOULUDEMOKRATIAN KÄSIKIRJA JA DEMOKRATIA-KORTTIPAKKA
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätasen päätavoite	<p>Edistetään nuorten vaikutusmahdollisuuksia omassa koulussa ja kunnassa sekä tuetaan heidän aktiivisuuttaan yhteiskunnallisina toimijoina. Osallistutaan demokratiakasvatuksen virkakunnan ja järjestöjen edustajien luoman demokratiakasvatuksen vision toteuttamiseen. Visiossa määritellään demokratiakasvatuksen vaatimat osa-alueet tieto, tahto ja toiminta. Tarjotaan tutkittuun tietoon sekä käytännön kokemuksiin perustuvaa materiaalia demokratiakasvatuksen toteuttamisen tueksi.</p>
Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	<p>Julkaistaan uusi peruskouluille ja toisen asteen oppilaitoksille tarkoitettu <i>Kouludemokratian käsikirja</i> ja demokratiakorttipakka Educa- ja OpiOulu-tapahtumissa sekä levitetään materiaalia lasten ja nuorten toiminta- ja kasvuympäristöihin. Tavoitetaan peruskouluissa koulunuorisotyötä tekevät henkilöt ja tarjotaan heille työvälineeksi käsikirja ja korttipakka.</p>
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistutaan Educa 2026 ja OpiOulu –tapahtumiin sekä Nuori 2026 -tapahtumaan. - Tavoitetaan 10 peruskoulua ja etenkin niiden oppilaskuntatoiminnasta vastaavat henkilöt ja koulunuorisotyöntekijät. Kohdataan heidät käytännön työssä kouluissa. - Markkinoidaan materiaalia Opinkirjon viestintäkanavia ja verkostoja hyödyntäen. - Lähetetään korttipakka Nuorten parlamenttiin osallistuviin kouluihin.

Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	<ul style="list-style-type: none"> - 1 000 oppilaskuntatoiminnan ohjaavaa opettajaa - 1 000 muuta opettajaa - 150 Nuorten parlamenttiin osallistuvaa koulua - 100 koulunuorisotyöntekijää - 1 demokratiakasvatuksen opettajankouluttaja sekä aineenopettajaopiskelijaryhmä (n. 15 opiskelijaa)
Toimintavuoden seurantamittarit ja niiden hyödyntäminen	<p>Kirja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kirjan latausmäärä Opinkirjon verkkosivuilta. Latausmäärä kertoo kiinnostuksesta kirjaa kohtaan. <p>Korttipakka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Korttipakan menekkimäärä. - Nuorilta kerätty palaute korttipakan käytöstä ja sisällöstä arviointilomakkeen avulla niistä kouluista, joihin korttipakka on lähetetty. - Demokratiakasvatuksen opettajankouluttajalta ja aineenopettajaopiskelijaryhmältä kerätty palaute käytöstä ja sisällöstä arviointilomakkeen avulla. <p>Kirja ja korttipakka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaalisen median katselukerrat kirjan ja korttipakan markkinointisisältöön. - Näkyvyys perinteisessä mediassa.
Toimintavuoden tulostavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Kouludemokratian käsikirjaa</i> ladataan vähintään 250 kertaa vuoden 2026 loppuun mennessä. - Korttipakan menekkimäärä vähintään 250 kappaletta. - Sosiaalisessa mediassa kirjaan tai korttipakkaan liittyvää markkinointisisältöä on katsottu 500 kertaa. - Perinteisessä mediassa 5–10 julkaisua joko kirjaan tai korttipakkaan liittyen. - Nuorilta kerätystä palautteesta vähintään 75 % on pääosin myönteistä. - Aineenopettajaopiskelijaryhmältä kerätystä palautteesta vähintään 75 % on pääosin myönteistä.
Toimintavuoden alueellinen toiminta	<p>Kaikki maakunnat pl. Ahvenanmaa</p>

YLEISARVOSANA (1-5)	4/5
Miten toiminta edistää nuorisotyötä toimintavuonna?	Peruskoulun koulunuorisotyöntekijöille on saatavilla materiaalia demokratiakasvatuksen toteuttamiseen sekä koulunuorisotyöhön sopiva uusi pelillinen menetelmä lasten ja nuorten demokraattisen toimijuuden kasvun tukemiseen.
Miten selvitetään toimintaan osallistuvien / kohderyhmän tarpeita?	Korttipakkaa testataan yhden Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen aineenopettajaryhmän kanssa. Tämä auttaa kartoittamaan tulevaisuuden opettajien valmiutta ottaa korttipakka käyttöön.
Edistääkö toiminta toimintavuonna nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa?	Demokratiakorttipakkaa jaetaan ainakin 150 kouluun. Kouluihin jaettavan korttipakan hyödyntäminen opetuksessa edistää yhteiskunnalliselle toiminnalle keskeisiä taitoja, kuten dialogia, kriittistä ajattelua ja mielikuvitusta.
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos, Nuorten parlamenttiin osallistuvat koulut

PALVELU/HANKE	TRAILBLAZERS CAMP: KANSAINVÄLINEN TIEDE- JA STARTUP -LEIRIKOULU LUKIOIKÄISILLE
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätason päätavoite	<p>Trailblazers Camp on kansainvälinen lukioikäisille nuorille tarkoitettu kesäkoulu, jossa tuetaan nuorten omaehtoista toimintaa ja osaamisen jakamista sekä ystävyyssuhteiden syntymistä eri kulttuurien välisten nuorten kesken yhteisissä nuorten tärkeiksi tunnustamissa teemoissa. Nuoret suunnittelevat leirisisällöt toisille nuorille.</p> <p>Leirin keskeiset sisällöt liittyvät luoviin ratkaisuihin ja ajattelun taitojen kehittämiseen kestäväen tulevaisuuden rakentamiseksi. Ohjaajina ja kasvun tukijoina toimivat LUT-yliopiston kv-jatko-opiskelijat ja JYO:n liikuntatieteen opiskelijat tutoreinaan yliopistojen lehtorit ja tutkijat.</p>

Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	Toteutetaan ensimmäinen leiri noin 20 nuorelle.
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	<p>Luodaan kurssisisältö yhdessä LUT-yliopiston ja JYO:n kanssa.</p> <p>Hoidetaan käytännön järjestelyt ja sopimukset mm. majoituksesta, ruokailuista, kuljetuksista ja vakuutuksista.</p> <p>Viestitään kesäkoulusta ensisijaisesti Suomessa toimiville kv-oppilaitoksille, kuten IB-lukioille ja kansainvälisille kouluille, mahdollisuuksien mukaan myös IBO:n kautta sekä Opinkirjon kv-kumppaneille.</p>
Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	<p>Viestinnällä pyritään tavoittamaan 3 000 lukiota käyvää nuorta.</p> <p>Leirille halutaan 20–30 osallistuvaa nuorta.</p>
Toimintavuoden seurantamittarit ja niiden hyödyntäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Leiriesitteen levikin kautta arvioidaan, kuinka suuri osuus potentiaalisesta kohdejoukosta tavoitetaan. - Some-levikin kautta arvioidaan, kuinka viesti leiristä alkaa kulkea nuorten omissa kanavissa. - Tavoitellaan kaikkien kohdekoulujen opinto-ohjaajia Suomessa. Tavoitettujen osuus suhteessa leirille hakeneiden nuorten määrään kertoo siitä, kuinka hyvin tai huonosti koulujen kautta pystytään viestimään nuorille vai onko hyödyllisempää kehittää muita viestintäväyliä. - Leirille hakeneiden nuorten määrä kertoo leirin sisältöjen kiinnostavuudesta ja arvosta nuorille. - Leirille osallistuneiden nuorten määrä suhteessa leirille hakeneisiin nuoriin kertoo kohderyhmän kiinnostuksesta toimintaa kohtaan. Jos hakijoita on paljon, leiri on osunut valtavirtaan ja jos hakijoita on vähän, osuimme johonkin marginaaliseen ryhmään. - Hakemusten sisältö; leirille hakeneiden nuorten hakemukset kertovat nuorten tarpeista ja kiinnostuksen kohteista. Niiden perusteella voidaan suunnitella tulevien leirien sisältöjä. - Leiripalaute kootaan ryhmähaastattelulla leirin lopussa. Haastattelussa kartoitetaan leirin vahvuudet ja kehittämiskohteet, sen arvo ja hyödynnettävyys nuorten tulevassa elämässä.
Toimintavuoden tulostavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Leiri pystytään toteuttamaan ja sille hakee 50 nuorta, joista 20–30 valitaan mukaan. - Tavoitetaan 20 opoa. - Some tavoittaa 2 000 henkilöä. - Osallistujat kokevat leirin avanneen heidän ajatteluaan. He ovat päässeet toteuttamaan ideoitaan ja jakamaan osaamistaan vertaistensa kanssa.

	- Leirillä on syntynyt ituja yhteistyölle nuorten välille ja nuorten elämänunelmat ovat saaneet suuntaa.
Toimintavuoden alueellinen toiminta	Leiri toteutetaan Lappeenrannassa J. Hyneman Centerissä ja LUT-kampuksella. Osallistujia halutaan kaikista maakunnista, joissa on IB-lukioita ja/tai kv-oppilaitoksia.
YLEISARVOSANA (1-5)	Osallistujapalaute 4,5/5, toteuttajapalaute 3,5/5
Miten selvitetään toimintaan osallistuvien / kohderyhmän tarpeita?	Leirin suunnittelua varten haastatellaan IB-lukioiden opiskelijoita heidän toiveistaan.
Edistääkö toiminta ekologisesti kestävää kehitystä toimintavuonna?	Englanninkielisen leirin teemana on planetary resources, business and society. Tavoitteena on, että nuoret vertaisryhmissään, leirin sisältöön ja toistensa osaamiseen tukeutuen kehittävät ideoita ja ratkaisuja ekologisesti ja sosiaalisesti kestäviksi liiketoimintamalleiksi.
Edistääkö toiminta toimintavuonna nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa?	Leiri valmentaa ja rohkaisee osallistuvia nuoria ottamaan aktiivisen toimijan roolin yhteiskuntia piinaavien kestävyysongelmien ratkaisijoina.
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	LUT-yliopisto, kauppatiede, J. Hyneman Center, Jyväskylän Yliopisto

PALVELU/HANKE	VIHREÄT KAUPUNGIT: KAUPUNKIEKOLOGIAN OPPIMISKOKONAISUUS
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätason päätavoite	<p>Hankkeessa tuotetaan 20 tunnin laajuinen oppimiskokonaisuus, jonka tavoitteena on, että nuoret oppivat</p> <ul style="list-style-type: none"> - arvostamaan ja ymmärtämään kaupunkiluonnon merkitystä kaupunkien viihtyisyyden ja elinkelpoisuuden turvaajana muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa (säätöolosuhteet). - tunnistamaan eri puulajeja ja niiden kasvuolosuhteita (maaperä, ilmasto, kosteus) - kaupunkisuunnittelun prosesseista, etenkin puuistutusten suunnittelusta ja toteutuksessa osana rakentamista ja viheralueiden suunnittelua.
Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	<ul style="list-style-type: none"> - Oppimiskokonaisuuden materiaali valmistuu ja sijoitetaan Opinkirjon verkkosivuille, josta sen saa maksutta. - Kokonaisuutta toteuttaneet nuoret kokevat hahmottavansa kaupunkiluontoa monipuolisemmin ja hahmottavansa kaupunkiluonnon monimuotoisuutta paremmin kuin ennen kokonaisuuden läpikäyntiä sekä ymmärtävät kaupunkiluonnon suunnittelun ja hoitamisen osana kaupunkisuunnittelua. - Materiaalista tiedotetaan eri kaupunkeihin, niin aloitteeksi kaupunginpuutarhurien vuorovaikutukseksi koulujen suuntaan kuin oppilaitoksille tavaksi toteuttaa kaupunkiekologian valmiuksia parantavaa sisältöä opetuksessa ja harrastuskerhoissa.
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	<ul style="list-style-type: none"> - Sammonlahden tiedeluokan vastuupettajat suunnittelevat ja pilotoivat aineiston ja toteuttavat sen nuorten kanssa. - Aineisto sijoitetaan Opinkirjon materiaalipankkiin. - Valmennetaan puuharrastajia (Suomen Dendrologinen Seura) materiaalin lähettiläiksi ja asiantuntijavieraksi paikkakuntiansa kouluihin ja harrastekerhoihin. - Viestitään materiaalista aineenopettajajärjestöjen ja opettajien some-ryhmien kautta.
Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	<p>Tavoitellaan kymmentä ryhmää / 250 nuorta, jotka toteuttavat sisältöä omissa kotikaupungeissaan (koululuokkia, harrastusryhmiä ikäryhmässä 13–16)</p>
Toimintavuoden seurantamittarit ja niiden hyödyntäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Seurataan sosiaalisen median kattavuutta. Kattavuuden perusteella voidaan arvioida, kuinka laajasti tietoisuus materiaalista on saavuttanut kohdeyleisöjään. - Seurataan aineiston latausmäärien kehitystä. Niiden perusteella voidaan seurata, kuinka laajasti materiaalia käytetään.

	<ul style="list-style-type: none"> - Haastatellaan Sammonlahden tiedeluokan nuoria ensimmäisen toimintavuoden jälkeen keväällä 2026. Haastattelujen perusteella voidaan arvioida, kuinka mielekkäänä ja merkityksellisenä nuoret pitävät materiaalia ja sen lähestymistapaa kaupunkiluontoon ja sen suunnitteluun. Haastatteluun kerätään myös kehitysehdotuksia aineistoon ja harkitaan lisäosien tekemistä.
Toimintavuoden tulostavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Some 3 000 henkilöä - 5 julkaisua: aineisto jaetaan viiteen kokonaisuuteen, josta jokaisesta tehdään erillinen pdf - Aineistoja ladataan 400 kertaa - Laadullinen arvio nuorilta 4/5
Toimintavuoden alueellinen toiminta	Etelä-Karjala, Varsinais-Suomi
YLEISARVOSANA (1–5)	4/5
Edistääkö toiminta ekologisesti kestävästä kehitystä toimintavuonna?	Mukana olevat nuoret saavat valmiuksia omalla toiminnallaan vaikuttaa lähiympäristönsä viihtyisyyteen ja tapoihin, joilla kaupunkiekologialla voidaan hallita muuttuvan ilmaston tuomia ongelmia.
Edistääkö toiminta toimintavuonna nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa?	Mukana olevat nuoret osallistuvat Lappeenrannan kaupunkisuunnitteluun yhdessä kaupunginpuutarhurin kanssa. He saavat valmiuksia vaikuttaa tapoihin, joilla kaupunkien asukkaat voivat osallistua oman kaupunkinsa proaktiiviseen suunnitteluun, kuten kaavoitukseen.
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	Sammonlahden koulun opettajat, Lappeenrannan kaupunki, kaupunginpuutarhuri ja emerituskaupunginpuutarhuri sekä Suomen Dendrologinen Seura

4. TOIVOA LUOVA JOHTAJUUS JA KASVATTAJUUS ILON JA MERKITYKSELLISYYDEN LÄHTEINÄ

PALVELU/HANKE	VUOROVAIKUTUKSEN JOHTAMINEN
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätason päätavoite	Valmennetaan opetustoimen esihenkilötehtävissä toimivia tai sellaisiksi pyrkiviä vuorovaikutuksen johtamisessa. Koulutettavat saavat menetelmiä ja työkaluja laadukkaan esimiestyön tueksi, myös vaativiin vuorovaikutustilanteisiin.
Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	Järjestetään neljä kolmipäiväistä koulutussarjaa yhdessä Nuorten Akatemian kanssa.
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	Suunnitellaan koulutukset, markkinoidaan, toteutetaan ja raportoidaan.
Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	Valmennuksiin on osallistunut tähän mennessä 150 rehtoria tai esihenkilöä. Vuonna 2026 kohderyhmäksi tavoitellaan koulutukseen vielä osallistumattomia perusopetuksen esihenkilöitä 80 henkilöä.
Toimintavuoden seurantamittarit	<ul style="list-style-type: none"> - Koulutettujen määrä Rahoittajatahon asettama koulutettavamäärä on täytyttävä. - Koulutettujen antama palaute laadusta ja relevanssista Palaute auttaa kehittämään sisältöä kohderyhmän tarpeiden mukaiseksi. Jokaisen koulutuksen päätteeksi osallistujat täyttävät palautekyselyn.
Toimintavuoden tulostavoitteet	80 koulutettua, laadunarviointi 4/5
Toimintavuoden alueellinen toiminta	Tarjolla kansallisesti, etätoteutukset mahdollisia kaikille
YLEISARVOSANA (1–5)	4/5

Ratkaiseeko toiminta jotain ajankohtaista ongelmaa toimintavuonna?	Parantaa nuorten kohtelua ja kohtaamista oppilaitoksissa.
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	Nuorten Akatemia, Opetushallitus

PALVELU/HANKE	NUORI OPETTAJA JA MUUT KOULUTUKSET
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja yltäason päätavoite	Opinkirjo tarjoaa Nuori opettaja -koulutuksiin osallistuville, vasta lyhyen aikaa opettajana toimineille nuorille, työvälineitä nuorten kohtaamiseen ja vuorovaikutustaitoihin. Opinkirjo on myös opetuksenjärjestäjien tukena tuottamalla räätälöityjä sisältökokonaisuuksia ja koulutuksia VESO-päiviin ja muihin koulutuskokonaisuuksiin. Keskeistä sisältöä ovat nuorisotyöllisen dialogisen otteen ja osaamisen vahvistaminen sekä vuorovaikutus- ja kohtaamisosaamisen oppilaitosten kasvattajayhteisöissä.
Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	Tehdä Opinkirjon palveluvalikoima tutuksi nuorille opettajille ja valmentaa heitä käyttämään palvelut nuorten hyödyksi.
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	<ul style="list-style-type: none"> - Koulutetaan Nuori Opettaja -kouluttajat. - Koulutetaan opettajia 34 tilaisuudessa eri puolilla Suomea. - Osallistutaan muiden tahojen järjestämiin tilaisuuksiin työpajoin ja koulutussisällöin. - Osallistutaan opetuksenjärjestäjien kutsusta VESO-päivien sisällöntuotantoon.
Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	Nuoret opettajat 10 eri paikkakunnalla, 900 hlöä. Kasvatustyön ammattilaiset kolmella eri paikkakunnalla.

Toimintavuoden seurantamittarit	<p>Seuraamalla tapahtumien lukumäärää voidaan arvioida, tavoitetaanko Suomen eri alueet yhdenvertaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - tapahtumiin osallistuneiden lukumäärä kertoo, kuinka kattavasti nuoria opettajia saatiin tietoiseksi palveluistamme ja hallitsemaan niiden käyttöä - Yleisarvosana mittaa tässä sitä, kuinka hyödylliseksi kohderyhmä kokee palvelumme. Asteikolla 1-5 tavoitellaan arvosanaa 4.
Toimintavuoden tulostavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - 34 tapahtumaa - 900 koulutettua nuorta opettajaa - 2 000 muuta koulutettua kasvatustyön ammattilaista
Toimintavuoden alueellinen toiminta	<p>Koulutuksia 11 maakunnassa, osallistujia myös niiden viereisistä maakunnista.</p> <p>Uusimaa, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Varsinais-Suomi, Lappi, Pohjanmaa, Pohjois-Savo, Kainuu, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala</p>
YLEISARVOSANA (1–5)	4/5, Koulutuksiin osallistuneet arvioivat koulutuksen sisällön työlleen merkityksellisenä.
Miten toiminta edistää nuorisotyötä toimintavuonna?	Koulutukset vievät nuorisotyöllisiä menetelmiä koulujen kasvattajien osaamiseksi.
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	Opetusalan Ammattijärjestö OAJ, kunnat

PALVELU/HANKE	HELLI JUURIASI -TOIMINTAMALLIKOULUTUS MONIKULTTUURISEEN KOULUUN
Lyhyt kuvaus hankkeesta ja ylätason päätavoite	<p>Monikulttuuriseen koulu yhteisöön kehitetyn Helli Juuriasi -toimintamallin ja pedagogisen ajattelun valtakunnallistaminen. Helli juuriasi -toimintamallin tavoitteena on pienentää kulttuuriryhmien välisiä jännitteitä koulussa ja rohkaista jokaista tuomaan omat juurensa esiin. Yhteenkuuluvuutta ja positiivista vuorovaikutusta vahvistetaan taiteen ja arvostavan katseen menetelmiä hyödyntäen.</p>

Toimintavuoden keskeinen tavoite (keskeiset tavoitteet)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edistää yhteisöstä itsestään lähtevää kykyä arvostavaan keskinäiseen vuorovaikutukseen ja taustakulttuuria kunnioittavaan toimintaan. 2. Vahvistaa moniäänistä ja kulttuuriseen itseilmaisuun kannustavaa toimintakulttuuria. 3. Luoda kulttuurisesti rikastavia oppimisympäristöjä, joissa erilaisista taustoista tulevat nähdään voimavarana. 4. Laatia kokemusten pohjalta monistettava toimintamalli kouluympäristöön. <p>Toimintamallin avulla luodaan taiteen ja ilmaisun välinein tiloja ja rakenteita, jossa vahvistetaan oppilaiden kykyä</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jakaa kokemuksiaan; 2. tulla nähdyiksi oman identiteettikokemuksensa kautta; 3. oppia erilaisista näkökulmista ja kulttuureista; 4. herkistyä kokemaan asioita toisen ihmisen ihan erilaisesta kokemusmaailmasta käsin. <p>Opinkirjo koordinoi hankkeen.</p>
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamista varten	<p>Järjestetään koulutuksia Helli juuriasi -mallista.</p> <p>Markkinoidaan koulutuksia Educa- ja OpiOulu-tapahtumissa sekä somessa.</p> <p>Tuotetaan sisältö verkkosivulle.</p>
Toimintavuoden tarkennettu kohderyhmä	<p>20 hankkeeseen hakenutta opettajaa, 2–3/koulu, joista valmennetaan “lähettiläitä”</p>
Toimintavuoden seurantamittarit ja niiden hyödyntäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Koulutukseen osallistuneiden määrä ja heidän antamansa palaute. Hankkeessa on asetettu tavoite koulutettavamäärälle ja se on tavoitettava. - Somen tavoittavuuden avulla voidaan päätellä laajemmin kohderyhmän reseptiosta hanketta kohtaan. - Asiasta kirjoitetut uutiset kertovat, ylittääkö aihe median uutiskynnyksen, ja kuinka laajalle tietoisuus tämän välineen kautta leviää. - Verkkosivujen kävijämäärät kertovat, kuinka paljon tosiasiallista kiinnostusta teemaan kohdistuu.

	<ul style="list-style-type: none"> - Messuilla tavoitettujen henkilöiden määrä kertoo henkilökohtaisten kontaktien määrästä suhteessa teemaan. Henkilömäärä arvioidaan esim. jaettujen esitteiden perusteella.
Toimintavuoden tulostavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Koulutukset toteutuvat, 20 opettajasta koulutetaan lähettiläitä - Verkkosivu aukeaa, kävijöitä 200 - Somekattavuus 10 000 - Uutisia 2 kpl - Messuilla viesti tavoittaa 3 000 opettajaa
Toimintavuoden alueellinen toiminta	Koulutukseen osallistuvia opettajia kymmeneltä paikkakunnalta viidestä maakunnasta.
YLEISARVOSANA (1–5)	4/5
Edistääkö toiminta yhdenvertaisuutta ja eri sukupuolten tasa-arvoa?	Hankkeen tärkein tavoite on edistää nuorten keskinäistä, erilaisten kulttuuritaustojen arvostamista. Koulutetut opettajat saavat parantuneita valmiuksia tukea yhdenvertaista kohtelua.
Toimintavuoden tärkein/tärkeimmät yhteistyötahot	SKR, Miina Savolainen, Jenni Sipola

5. OPINKIRJON VERKKOSIVUSTOT, UUDET JULKAISUT, SOSIAALINEN MEDIA JA MESSUT

Opinkirjo ylläpitää ja kehittää mm. palautteen perusteella seuraavia verkkopalveluja:

- [Opinkirjo.fi](https://www.opinkirjo.fi)

Kotisivu kokoaa yhteen kaikki Opinkirjon palvelut kohderyhmänä oleville kasvattajille. Se sisältää mm. maksuttoman materiaalipankin kymmenine julkaisuineen ja tiedot tarjolla olevista valmennuksista.

Nykyinen verkkosivualusta on teknisesti vanhentunut, minkä vuoksi vuoden 2026 aikana käynnistetään sen uudistaminen nykyaikaisemmaksi ja ylläpidettävämmäksi kokonaisuudeksi. Samaan alustaan sisältyy myös sivustot [muotoilupakki.fi](https://www.muotoilupakki.fi) ja [omaoppilaskunta.fi](https://www.omaoppilaskunta.fi).

- [Ilmastokirjo.fi](https://www.ilmastokirjo.fi)

Ilmastokirjo-sivulla on kasvattajille koottuna toiminnallisia ympäristökasvatuksen aineistoja, joiden kanssa on mahdollista käsitellä ilmastomuutokseen liittyviä asioita nuorten kanssa. Aineisto tarjoaa toiminnan tiloja, joissa nuori voi kanavoida ilmastoahdistusta konkreettisiksi tekemiksi ekologisen kestävyden eteen.

- [Muotoilupakki.fi](https://www.muotoilupakki.fi)

Muotoilupakki on menetelmäkokonaisuus, josta kasvattaja voi valita tarpeeseensa sopivia nuoria osallistavia toimintatapoja menetelmikseen. Pakki pohjautuu muotoilun menetelmiin.

- [Nuoretjaosallisuus.fi](https://www.nuoretjaosallisuus.fi)

Nuoret ja osallisuus -sivu on nuorten osallisuuteen liittyvää tietoa ja toimintaa kokoava sivusto, joka on suunniteltu erityisesti nuorten kanssa työskenteleville aikuisille, kuten viranomaisille kunnissa ja muissa hallintotehtävissä.

- [Omaoppilaskunta.fi](https://www.omaoppilaskunta.fi)

Omaoppilaskunta kokoaa oppilaskuntatoimintaa aktivoivaa ja osallistavaa materiaalia ja muuta sisältöä, jota oppilaskuntatoiminnan ohjaajat työssään tarvitsevat.

- [Popupkoulu.fi](https://www.popupkoulu.fi)

Popupkoulu on työkalu nuorten vertaisoppimistapahtumien ja työpajapäivien järjestämiseen. Työkalua kehitetään palautteen pohjalta. Vuonna 2026 kohderyhmää laajennetaan ja pyritään saamaan koulunuorisotyöntekijöitä tietoisiksi palvelusta ja sen käyttäjiksi.

- [Tiedelukutaito.mooc.fi](https://www.tiedelukutaito.mooc.fi)

Tiedelukutaito on kaikille avoin MOOC-kurssi, joka valmentaa nuoria korkea-asteen opintoihin. Sillä voi hyväksilukea opintopisteitä myös yliopisto-opintojen aikana.

- ja verkkokaupat [Hymy.opinkirjo.fi](https://www.hymy.opinkirjo.fi) ja [Kauppa.opinkirjo.fi](https://www.kauppa.opinkirjo.fi).

Verkkokauppojen kautta hallinnoidaan mm. Hymy-veistoksiin liittyvää välitystoimintaa ja materiaalitilauksia.

Tavoitteena 150 000 verkkosivustojen istuntoa ja sähköisten materiaalien katselua. Luvussa on huomioitu, että vain evästeet hyväksyneet käyttäjät näkyvät tilastoissa. Järjestön hallinnoimien sosiaalisen median kanavien kautta tavoitellaan 80 000 henkilöä.

Uusia julkaisuja ja aineistoja tuotetaan toimintavuoden aikana kolme. Tavoitteena on, että julkaisuja jaetaan, tilataan ja ladataan 15 000 kappaletta.

Palvellaan kohderyhmiä olemalla mukana osastolla, työpajoilla ja puheenvuoroilla mm. Educa 2026 -messuilla, Pohjois-Suomen Opettajainpäivillä OpiOulu –tapahtumassa ja Nuori 2026-tapahtumassa.

Opinkirjo jatkaa uutiskirjeen julkaisua.

6. HALLINTO

Jäsenjärjestöt

Yhdistyksellä on 11 jäsenjärjestöä:

- Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
- Finlands Svenska Lärarförbund rf
- Koululiikuntaliitto KLL ry
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- Opetus- ja Sivistystoimen asiantuntijat OPSIA ry
- Suomen Harjoittelukoulujen opettajat ry
- Suomen Lukiolaisten Liitto ry
- Suomen Luokanopettajat ry
- Suomen Opettajaksi Opiskelevien liitto SOOL ry
- Suomen Vanhempainliitto ry
- Sydkustens landskapsförbund rf

Lisäksi Opetushallituksella on puhe- ja läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa.

Hallituksen työryhmät

Yhdistyksellä on kolme työryhmää, jotka valmistelevat esityksiä hallituksen päätettäväksi: puheenjohtajisto, henkilöstötyöryhmä ja nuorten aloiteryhmä.

- **Puheenjohtajisto** tukee toiminnanjohtajaa operatiivisissa asioissa, strategisessa suunnittelussa sekä valmistelee yleiseen hallintoon liittyviä asioita ja yksittäisten työntekijöiden henkilöstöasioita.
- **Henkilöstötyöryhmä** valmistelee koko henkilöstöä koskevia henkilöstöasioita ja kokoontuu tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.
- **Nuorten aloiteryhmä** osallistuu jo suunnitteluvaiheessa Opinkirjon kehittämishankkeiden ideointiin ja tekee myös yhteiskunnallista vaikuttamistyötä osallistumalla järjestömmen lausuntojen ja kannanottojen valmisteluun. Aloiteryhmä voi myös tehdä itsenäisiä aloitteita hallitukselle.

Vuosikokous ja hallitus

Yhdistyksen vuosikokous pidetään maaliskuussa. Hallitus, johon jäsenjärjestöt nimeävät edustajansa, kokoontuu vähintään neljästi. Vuosikokoukseen mennessä ratkaistaan, esittääkö hallitus vuosikokoukselle alle 29-vuotiaan edustajan nimeämistä hallitukseen jäsenjärjestöjen edustuksen lisäksi. Asia edennee tavalla, joka vahvistaa nuorten osuutta päätöksentekoon Opinkirjon hallituksessa, joka on korkein henkilöjäseniä sisältävä päätöksentekoeelin järjestön hallinnossa.

Toimintaa ohjaavat asiakirjat

Järjestöllä on useita toimintaa ohjaavia asiakirjoja. Ne ovat

- Yhdistyksen säännöt
- Taloussääntö
- Taloussuunnitelma
- Ohjeet hankintoihin ja kilpailuttamiseen
- Ekologista kestävyyttä koskeva suunnitelma
- Henkilöstöasiakirjat:
 - o Henkilöstöstrategia
 - o Työsuojelun toimintaohjelma ja -toimintasuunnitelma
 - o Ohjeet sairastumiseen ja tapaturmaan
 - o Varhaisen tuen malli
 - o Päihdeohjelma
 - o Henkilöstön vakuutukset
 - o Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
 - o Työterveyden toimintasuunnitelma ja työpaikkaselvitys

Henkilöstön hyvinvointi

Henkilöstön hyvinvointia tuetaan monin tavoin. Vuotuisissa suunnitelmissa kiinnitetään huomiota työ- ja etätyöpaikkojen toimivuuteen ja työssä jaksamiseen. Omaehtoista henkistä ja fyysistä kunnosta huolehtimista tuetaan liikunta- ja kulttuuriedulla ja tarjotaan tilaisuus oman kunnan ja henkilökohtaisten tavoitteiden seurantaan vuotuisin testauksin. Säännöllinen mahdollisuus testaukseen auttaa luomaan tavoitteita omalle hyvinvoinnille ja seuraamaan omaa kehitystä. Pidetään tarvittaessa tiivistä yhteyttä työterveyshuoltoon myös työntekijöiden psyykkisen hyvinvoinnin tukemiseksi työssä.

Toiminnan suunnittelu ja kehittäminen

Opinkirjon toiminnan kehittämisessä painottuu vuonna 2026 vahva proaktiivinen vaikuttaminen tulevan hallituskauden koulutus- ja nuorisopolitiikkaan järjestön tavoitteiden suunnassa. Keskiössä on Opinkirjon toimijuus kouluyhteisöjen hyvinvoinnin rakentajana sekä koulunuorisotyön roolin vakiinnuttamisessa osaksi koulun toimintoja, kuten yhteisöllistä opiskeluhoitoa ja opetussuunnitelmien perusteita. Kehittämisessä tavoitellaan vahvaa strategista kumppanuutta sellaisten toimijoiden kanssa, jotka ovat avainroolissa kasvatuksen ja koulun formaalin opetuksen yhdyspinnoissa. Näitä ovat sivistysjohto, huoltajat, nuorisotyö, koulunuorisotyöntekijät ja opettajat.

Vaikka järjestökentän resursointi on epävarmaa, Opinkirjo etenee suunnitelmallisesti missionsa mukaisissa tehtävissä kumppaniensa kanssa.

Suunnittelun ja kehittämisen menetelmä on yhteissuunnittelu, jonka perustana on huolellinen asioihin perehtyminen ja niiden valmistelu. Yhteissuunnittelun avainryhmiä ovat henkilöstö, nuorten aloiteryhmä, jäsenjärjestöjen edustajat sekä sidosryhmät tapauskohtaisesti.

Toiminnan arviointi

Järjestön jokaisessa hankkeessa on systemaattisesti pohdittu mittaristo, jolla kutakin toimintoa arvioidaan määrällisesti ja laadullisesti. Määrällisiä mittareita ovat esim. kohdattujen henkilöiden määrä, tuotettujen julkaisujen tai artikkelien määrä jne. Laadullinen arviointi sisältää haastatteluja, havainnointia ja palautekyselyitä.

Laadun arvioinnissa huomioidaan paitsi hankekohtainen käyttäjäkokemus, kootaan myös koko järjestön palvelua koskeva laadunarvioinnin mittari. Siihen kootaan kaikkien hankkeiden tuottama kohderyhmältä koottu arvio siitä, kuinka laadukkaana he kokevat saamansa palvelun laadun. Järjestön toiminnan laadussa tavoitellaan kokonaisarvosanaa 4/5.

Arviointia kehitetään ja mittareita täsmennetään opetus- ja kulttuuriministeriön tiedontarpeen ja Nuorisolain tavoitteiden suunnassa.

Rahoitus

Julkinen 68 %, yksityinen 15 % ja oman toiminnan tuotot 17 %.